

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА
шк. 2021/2022. година

Анализа стања безбедности

Тренд опадања насилног понашања у свим параметрима које у школи пратимо потврђен је и ове школске године. Позитиван ефекат дугогодишњег превентивног рада и правовременог и одговарајућег реаговања на сваки вид насиља и дискриминације уз обавезно покретање свих механизма унутрашње заштитне мреже подигао је квалитет живота у школи на виши ниво.

Специфичност организације и извођења наставе у овој школској години – комбинована и настава на даљину свакако су додатно утицали да није било ниједног случаја насиља.

На основу анализе стања безбедности и закључујемо да је наша школа окружење које васпитно утиче на сваког појединца и помаже му да се развија у зрелу, одговорну и интегрисану личност.

Самовредновање

Стандарди и индикатори	Процена
5.3. У школи функционише систем заштите од насиља.	
5.3.1. У школи је видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу.	4
5.3.2. У школи функционише мрежа за решавање проблема насиља у складу са Протоколом о заштити деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.	4
5.3.3. Школа организује активности за запослене у школи, ученике и родитеље, које су директно усмерене на превенцију насиља.	4
5.3.4. Школа организује посебне активности подршке и васпитни рад са ученицима који су укључени у насиље (који испољавају насилничко понашање, трпе га или су сведоци).	4
Ниво остварености стандарда:	4 (четири)

Инструменти, технике и извори података за спровођење самовредновања: Увид у активности које се врше у школи у вези са заштитом ученика од насиља, злостављања и занемаривања, разговор са Тимом за заштиту ученика од насиља и увид у активности Тима, увид у школску и педагошку документацију, усмено анкетирање наставника, родитеља и ученика.

Кључне снаге: У школи се изузетна пажња посвећује безбедности ученика. Прате се и анализирају сви случајеви насилног понашања. Примењују се мере које су у складу са Протоколом о заштити деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама. Тим за борбу против насиља врши истраживања и у складу са тим организује активности за решавање проблема насиља. Развијена је мрежа

за превенцију и сузбијање насиља. На видним местима су истакнути материјали који промовишу заштиту од насиља и обавештења за ученике, наставнике и родитеље. Ученици имају озбиљан приступ проблему насиља уопште. Активности за унапређење кључних снага: Инсистирати на ширем информисању активностима којима је јасно изражен негативан став према насиљу и упадљивија промоција активности Тима за заштиту ученика од насиља, као и веће ангажовање свих учесника васпитно-образовног процеса у планираним активностима Тима за заштиту ученика од насиља. Већа медијска пропраћеност и пропаганда садржаја који указују на проблеме насиља у школама и око њих, али и међу децом у време и ван наставе.

Носиоци активности: Наставници, стручна већа, Тим за заштиту ученика од насиља, ученици, родитељи, медији...

Евалуација: Све ове превентивне активности довеле су до тога да у школској 2020/2021. години није било случајева вршњачког насиља (узевши такође у обзир и то што се већим делом школске године настава одвијала сваке друге недеље у школи, али и онлајн).

Стручно усавршавање професора ради развијања осетљивости за препознавање и реаговање на насиље и даље је приоритет, јер директно утиче на успешност превентивног и интервентног деловања у заштити ученика од насиља. Предлог обука је урађен, а могућност реализације зависиће, као и сваке школске године, од обука које нам буду понуђене и финансијских могућности школе.

Циљ и задаци

У складу са Општим циљевима Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и Правилником о изменама и допунама Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање дефинисани су **специфични циљеви у превенцији** ради обезбеђивања услова за сигурно и подстицајно одрастање и развој ученика, заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања и социјалну реинтеграцију ученика који су извршили односно били изложени насиљу, злостављању или занемаривању:

1. У школи се афирмише и у пракси потврђује нулта толеранција на сваки облик и врсту, насиља, злостављања и занемаривања.
2. У школи се унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље.
3. У школи се подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије.
4. Садржаји превентивних активности обезбеђују подизање нивоа свести и осетљивости свих учесника у образовно-васпитном раду за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања, негују атмосферу сарадње,

разумевања и комуникације, развијање и неговање позитивне атмосфере, бољу међусобну сарадњу и разумевање међу ученицима и професорима.

5. Наставници, стручни сарадници и одељењске старешине у раду са ученицима доприносе стицању знања, вештина и формирању ставова који помажу превазилажење стереотипа и предрасуда, утичу на промену понашања, развијању толеранције, прихватања и уважавања различитости и конструктивног превазилажења сукоба.
6. У школи се остварује упознавање са стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом
7. Запослени својим радом, личним понашањем и вредносним ставовима утичу, помажу и обезбеђују ненасилно, подстицајно и безбедно образовно окружење, доприносе узајамном разумевању и уважавању
8. Ученици уважавају и поштују личност других ученика, родитеља, запослених и трећих лица, поштују правила и својим понашањем не подстичу, не доприносе или учествују у насиљу и злостављању.
9. Родитељи сарађују са школом, уважавају и поштују личност свог детета и других ученика, запослених и других родитеља а својим понашањем не подстичу и не доприносе вршењу насилног понашања.
10. Запослени у школи, ученици и родитељи посвећени су развијању осетљивости препознавању, правовременом и одговарајућем реаговању на све врсте насилног понашања.
11. У школи се развијају социоемоционалне компетенције ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука).
12. У школи се унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање код ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања.

У складу са Општим циљевима Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и Правилником о изменама и допунама Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање дефинисани су **специфични циљеви у интервенцији** ради примене мера заштите (заустављање, осигуравање безбедности учесника, смањење реизика од понављања, ублажавање последица за све учеснике, праћење ефеката предузетих мера) у ситуацијама када постоји сумња или сазнање да ученик трпи насиље:

1. Спровођење поступака и процедура реаговања (редослед поступања у интервенцији) у ситуацијама сумње или утврђеног насилног понашања.
2. У школи се интервенише на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: ученика (вршњачко насиље); запосленог и ученика; родитеља односно ученика; ученика и запосленог, као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на ученика, запосленог или родитеља.
3. Установа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.
4. Унапређење система ефикасне унутрашње заштне мреже.
5. Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма и мера заштите.
6. Ублажавање и отклањање последица насиља - реинтеграција ученика у заједницу вршњака и живот школе.
7. Саветодавни рад са ученицима који трпе, врше и који су сведоци насиља

Полазећи од анализе стања безбедности у школи, резултата самовредновања и анализе реализације Акционог плана за заштиту ученика од насиља у шк. 2020/2021. години, а у складу са Школским развојним планом, ове школске године циљеви су:

- да се развија препознавање, правовремено и адекватно реаговање на све врсте и облике насилног понашања ученика, родитеља и запослених
- да се унапреди познавање процедура за пријављивање и поступање код ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља
- да се развијају вештине ученика у конструктивном реаговању на насилно понашање
- да се развијају социоемоционалне компетенције ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука)
- да се развија поверење ученика према професорима и одраслима како би у ситуацијама када су жртве или сведоци насилног понашања тражили заштиту одраслих (родитеља, наставника)
- да се на нивоу одељењских заједница промовише и развија култура понашања, сарадње и узајамне подршке као неопходан услов осећања припадања групи сваког ученика у одељењу

- да се ученици и запослени упознају са стратегијама пружања одговарајуће подршке ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом
- да садржаји превентивних активности афирмишу неговање добрих односа и разумевање између професора, ученика и њихових родитеља

Задаци (мере и активности) који ће у складу са постављеним циљевима допринети стварању безбедног окружење за ученике су:

- унапређење сарадње одељењских старешина са Тимом за заштиту ученика од дискриминације и насиља у примени Правилника о протоколу поступања
- на часовима одељењског старешине реализација тема које афирмишу помоћ, подршку, сарадњу, конструктивно решавање сукоба, развијајње социјалних вештина и асертивног понашања.
- укључивање родитеља и њихово учествовање у реализацији садржаја превентивних активности и остале садржаје ваннаставних активности које организује школа.
- унапређење квалитета рада унутрашње заштитне мреже и сарадње са спољашњом заштитном мрежом
- унапређење начини информисања преко сајта школе, facebook странице, инстаграма, школског часописа, паноа
- у циљу превенције насиља, на часовима одељењског старешине реализоваће се теме које ће подстаћи развијање одељењских заједница у духу подршке, саосећања и узајамне помоћи
- школа ће у сарадњи са родитељима појачати васпитни рад са ученицима који се не придржавају правила и својим понашањем угрожавају друге у остваривању њихових права
- превентивне активности ће бити реализоване на нивоу одељењских заједница, Ученичког парламента, појединачно и са групама ученика, на Стручним органима (Стручна већа, Одељењска већа, Наставничко веће), у сарадњи са Тимовима за самовредновање, стручно усавршавање и каријерно вођење, Активом за развојно планирање, на родитељским састанцима, са родитељима индивидуално и групно, на Савету родитеља.
- предвиђени су поступци за рано препознавање ризика од насиља, што је пре свих одговорност одељењског старешине, предметног наставника, дежурног наставника и школског полицајца који су на часу, одмору, у ходницима или дворишту школе непосредно присутни и у ситуацији да први препознају знаке могућег насилног понашања. Такође, васпитним радом ученици се

оспособљавају да и сами препознају насилно понашањ и траже помоћ одраслих, пре свих помоћ одељењског старешине.

- унапређење успостављеног система ефикасне заштите ученика у случајевима насиља: саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, који врше насиље, и који су посматрачи насиља, у циљу ублажавања и отклањања последица и реинтеграције ученика у вршњачку групу и живот школе (кроз одељењску заједницу и укључивање у различите ваннаставне активности које су организоване у школи); појачан васпитни рад одељењског старешине у оквиру одељењске заједнице, укључивање родитеља и заједнички план деловања у спровођењу васпитних мера. Такође, саветодавни рад обухвата и родитеље ученика. Уколико је процена да је са учеником потребан озбиљнији, најчешће терапеутски рад, укључује се и спољашња заштитна мрежа.

Састав Тима:

1. Снежана Миловановић, проф. биологије
2. Марко Пантић, проф. верске наставе
3. Ивана Несторовић, проф. српског језика и књижевности
4. Милан Јосифовић, проф. математике
5. Бојана Весић, проф. физичког васпитања
6. Ивана Ивковић, проф. социологије
7. Марија Ступар, проф. филозофије
8. Јелена Алексић, проф. математике
9. Данијела Њежић, проф. хемије
10. Нела Бјелановић, секретар (правник)
11. Гордана Анђелковић, психолог (координатор Тима)
12. Виолета Ђорђевић, педагог
13. Биљана Дачић, директор

август 2021.

Координатор Тима,

Г. Анђелковић

